

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Sha'arei Tefillah Publication
29 Parker Blvd. Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת כי תצא
Shabbos Parshas Ki Seitzei
ט' אלול תש"ס - September 9, 2000

לכל זמן ועת

הדלקת נרות - 6: 59 שקיעה/יום השבת - 7: 15
זמן קריאת שמע/מ"א - 9: 06 צאת הכוכבים/מוצש"ק - 8: 05
זמן קריאת שמע/גר"א - 9: 42 לשיטת רבינו תם - 8: 27

מדעת עליון

וחשקת בה ולקחת לך לאשה וגו' (כא-יא)

יש לעיין במה שפרש"י כאן וז"ל לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע שאם אין הקב"ה מתירה ישאנה באיסור אבל אם נשאה סופו להיות שונאה וכו' וסופו להוליד ממנה בן סורר ומורה עכ"ל. ולכאורה לשונו של רש"י אינו מובן, דהא המילים "לא" ו"אלא" נראות לכאורה מיותרות, והיה די לו לומר "דברה תורה כנגד יצר הרע"?

ותירץ הגמ"ר יונתן אייבשיץ זצ"ל בס' תפארת יונתן שבגמ' (יבמות סג) מצינו מעשה ברב אחד שהיתה אשה מצערתו ושאלוהו תלמידיו מדוע איננו מרחיקה מעליו. אמר להם, "דיינו שמגדלות את בנינו ומצילות אותנו מן החטא". נמצינו לומדים איפוא, שעיקר זכותה של האשה בזה שהיא מגדלת את הבנים ומצילה את בעלה מן החטא.

ואילו אצל אשת יפת תואר, הלא סופה היא להעמיד לבעלה בן סורר ומורה כמפרש"י, וממילא אין לה הזכות של "מגדלות את בנינו", אלא רק זכותה היא ל"מצילות אותנו מן החטא". לפיכך כתב כאן רש"י "לא דברה אלא כנגד יצר הרע" - כלומר, אשת יפת תואר אין לה אלא זכות אחד של "מצילות אותנו מן החטא". אמנם הזכות האחר של "מגדלות בנינו" אי"א לה כלל, שכן מצינו שסופו להוליד ממנה בן סורר ומורה.

כי יקרא קן צפור לפניך לא תקח האם על הבנים וגו' (כב-ו)
בפסוק זה נצטוו בני ישראל לנהוג במידת הרחמים כלפי כל בעלי חיים

אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריתות (כד-א)

The Mishna in Mesechtas Gittin discusses the meaning of ערות דבר - unseemly thing, in different ways. Bais Hillel says, that divorce is permitted "even if she burns his soup." Rabbi Akiva, whose devotion and gratitude to his wife is legendary, says that "even if he finds a nicer woman." It is most difficult to understand the Mishna. How do Bais Hillel, those who speak of loving peace and pursuing peace, say that one may get divorced over burnt soup? Rabbi Akiva once pointed to his wife in front of 24,000 students and announced, "Whatever I have and whatever you have, it is all due to her." How could he say that one could get divorced if he found a more lovely woman? It seems preposterous!

R' Yaakov Kamenetzky ZT"L explains the Mishna in an amazing fashion; It is giving us a sign, when a marriage is in disrepair. If a man tastes burnt soup that his loving wife cooked and he is repulsed, then he is missing the love that the Torah requires. Rabbi Akiva, who was separated from his wife for 24 years while he studied Torah, declared that if a man finds a woman whom he thinks is better, then his marriage needs scrutiny! The reason being, that a person must think that there is nothing tastier than what his wife prepared, and that there is no one more beautiful than the woman he married!

הוא היה אומר

R' Yisroel Salanter ZT"L would say:

"The most critical preparations for the Days of Awe involve the seemingly "minor" transgressions, for which we will be asked, 'These were so easy to avoid - how did you still manage to make the mistake?'"

The Sefer Hachinuch writes:

"The issur of "לא תחרש בשור ובחמור יחדיו" extends to humans as well. Causing incompatible people to work together is absolutely prohibited!"

R' Joseph B. Soloveitchik ZT"L would say:

"It is a desecration of G-d's Name when Amalek flourishes at the expense of the Jewish people. As long as G-d's Name can be desecrated in this manner, it is not complete."

SPONSORED BY MR. AND MRS. YISROEL BLONDER

To sponsor or dedicate an issue call 914-362-4380 or E-Mail to orahTavlin@aol.com

windows and was clearly heard by the congregants. As usual, Shloime's voice was prominently distinguishable above all the others.

One of the worshipers decided to go out and quiet down the children. He saw the Rabbi's son and approached him. "Shloimele, do you think this is really proper or appropriate?" he chided him. "Your father is right now inside the *beis medrash*, broken-hearted and weeping, pouring out his heart in front of the entire congregation, while you are out here carefree and joyous, yelling and screaming at the top of your lungs. Where's the *Derech Eretz*?"

The young boy barely missed a beat. With an irreverant nonchalance, he responded, "Why shouldn't my father cry? After all, you see, he has a son like me. But me, on the other hand, I have every reason to be happy and joyous - just look at what kind of great father I have!"

TORAH GEMS

לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים..... לא תוכל להתעלם וגו' (כב-א)

The *Torah* instructs us: "*You shall not see the ox or sheep of your brother cast off and hide yourself from them, you shall surely return them... you may not hide yourself.*" Why are these *posukim* repeated? What is added by the last phrase, "*You may not hide yourself*"?

R' Avrohom Shaag ZT"L explains: Even a person who was born with negative character traits can acquire good traits in their place. This is done by behaving in a way which is contrary to one's natural tendencies. For example, if one is disposed to hate another person, one can conquer those feelings by going out of one's way to do kindness for that person. *Chazal* learn from the *posuk*, "*You shall surely return them to your brother*" that you must return a lost object even if its owner has already lost it, and you have already returned it even one hundred times. If you perform this act of kindness repeatedly, than "*You may not hide yourself*" - it will not be possible. Instead, it will become natural to do a kindness for the person that you once hated.

Particularly in this month of *Elul*, when the *shofar* is blown throughout the land to awaken us to return to *Hashem*, we must remove the hatred of others from our hearts, eradicate *lashon hara*, and cease other infractions that we commit against our fellow men. Maybe, just maybe, by the time *Yom Kippur* has passed, the good behavior that we adopt during *Elul* will have become second nature.

שבידיהם, וכאשר מזדמן לו לאדם קן צפרים ומצויים בו אפרוחים או ביצים והאם רובצת עליהם, חייבים לשלח את האם מן הקן לפני שלוקחים את האפרוחים או הביצים שבקן. וכיו"ב כתב הרמב"ן שהטעם לשילוח הקן וה"ה למצות "אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד", כי יש לבהמות דאגה גדולה בזה, ואין הפרש בין דאגת האדם לדאגת הבהמות על בניהם.

וביאר עוד הכתב סופר, הגמור"ר אברהם שמואל בנימין סופר זצ"ל שבאמת חכמינו ז"ל מנו את אנשים רחמנים בין הג' אשר "חיהם אינם חיים" (פסחים ק"יג) - דהיינו שהרחמן תמיד מצטער בצערן של הזולת ואין בידו להושיען, על כן חיו מתמררים ומתקצרים.

לפיכך אמרה התורה כאן, כי אדם המקיים המצוה החשובה הזאת של שילוח הקן ועל ידי כך הוא מסתגל להיות נמנה מן אלו שנקראים רחמנים, אל ידאג לכך שמא יתמלאו חיו צער, שכן "ייטב לך", ויכול תוכל להושיע לכל האומללים והנצרכים. וגם "והארכת ימים" - וממילא לא תקצר הרחמנות את חיך ותאריך ימך.

מעשה אבות....סימן לבנים

כי יהיה לאיש בן סורר ומורה איננו שמע בקול אביו ובקול אמו וכו' (כא-יה)

Chazal tell us that in *Yerushalayim* during the times of the *Beis Hamikdosh*, there was no such thing as a *stubborn and rebellious son*. Due to the *Korbonos* that were brought, there was so much meat to be eaten and so much wine to be drunk, that although he learned to eat enormous portions of meat and drink huge amounts of wine, this trait of gluttony was not blamed on him.

The story is told over about **R' Shloime Schreiber ZT"L**, the wise and pious son of **R' Shimon Schreiber ZT"L**, who as a youth, was widely known for his reckless exploits and his prominent share of juvenile wildness. It happened once, that his father, R' Shimon, was in the process of delivering a long-winded *drasha* in which he bewailed his own shortcomings and that of the populace, in the study of *Torah* and the lack of observance of *mitzvos*. He became extremely emotional and wept loudly and openly about his perceived dereliction in serving *Hashem*. The congregation, too, was swept up in the emotion of the sermon and a general feeling of *teshuva* overcame the *beis medrash*.

While all this was going on inside the *shul*, the Rabbi's son Shloime, was romping around in the courtyard of the *shul*, having a grand old time, singing and playing with characteristic childhood abandon. The sounds of children's yells and games eventually wafted through the open